DEPARTMENT OF EDUCATION

DEPARTEMENT VAN ONDERWYS

LEFAPHA LA THUTO

ISEBE LEZEMFUNDO

FRANCES BAARD DISTRIK

GRAAD 10

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

JUNIE 2014

MEMORANDUM

PUNTE: 120

TYD: 2 ½ uur

Hierdie memorandum bestaan uit 14 bladsye.

AFDELING A: LEESBEGRIP

ASSESSERINGSRIGLYNE

- Geen penalisering vir spel- en taalfoute nie.
- Sien elke keer slegs die eerste sin of feit na.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik, word daardie vreemde woord geïgnoreer.

Indien die antwoord sonder daardie vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat NIE GEPENALISEER NIE.
Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, is dit aanvaarbaar.

- **Aanhalings uit die leesstuk:**

Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word NIE GEPENALISEER indien die aanhalingstekens ontbreek nie.

- **Eenwoord-antwoorde:**

Indien die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek MITS die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.

- **Ja/Nee-vrae:**

Geen punte word vir Ja/Nee toegeken nie.
Die rede of motivering moet korrek wees.

- **Waar/Onwaar-vrae:**

Die rede/motivering/aanhaling is KORREK = 1
Die rede/motivering/aanhaling is VERKEERD = **x**

- **Meervoudigekeuse-vrae:**

Slegs die regte letter gegee. = 1
Slegs die regte antwoord, sonder die betrokke letter. = 1
Volsin gegee met regte antwoord in. = 1

- **Oop vrae**

Rede/motivering KORREK = 1/2
GEEN punt toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE.

AFDELING A: KYK- EN LEESBEGRIP

VRAAG 1: INLIGTINGSTUK

TEKS A

1.1 Jy loop na die winkel.√
Jy neem wat jy wil hê. .√
Jy betaal daarvoor. √ (3)

1.2 "ruilhandel" (1)
(korrek indien sonder leestekens aangebied)

1.3 Die item wat jy vir iets anders wou ruil, het baiekeer nie dieselfde waarde gehad nie. (1)
(Of soortgelyk)

1.4 (2)
- krale
- skulpe
- vishoeke

(Enige EEN)

1.5 in die omgewing van Turkye (1)

1.6
- Dit was moeilik om met sake vol goud rond te loop.
- Dit het diewe gelok. (2)

(ALTWEE)

1.7 tjeks (1)

1.8
- Dit was maklik om rond te dra.
- Diefstal het verminder

(ALTWEE) (2)

1.9
- B
- slegs mense wie se name op die tjeks verskyn kon dit wissel. (1)
- B slegs mense wie se name op die tjeks verskyn, kon dit wissel.

(Enige EEN)

1.10 in die plek van goud (1)

1.11 die banke het dit uitgereik. (1)
(Of soortgelyk)

1.12 (Die munstsukke) van vandag is ligter as die muntstukke van die ou dae.
In die ou dae was die muntstukke van goud; vandag is dit nie meer van goud nie. (2)
(Enige EEN of soortgelyk)

1.13 Ja …

- Jy kan meer as een transaksie op ŉ dag daarmee maak.
- Jy kan by meer as een winkel op ŉ dag koop.
- Jy kan meer as een keer op ŉ dag by dieselfde winkel daarmee koop.
- Jy kan met die karate koop, al het jy nie kontant in jou rekening nie (oortrokke rekeninge)

(2)

OF

Nee …

- Jy koop op skuld en word verder in skuld gedompel.
- Met oortrokke rekeninge bly jy in die skuld.
- Jy word ŉ impulsiewe koper.
- Wanneer jy kontant onmiddellik nodig het, is dit nie beskikbaar nie.

(Enige TWEE)

[20]

TEKS B

3.1
- om die sin te beklemtoon (1)
- om die oog te vang

(Enige EEN)

3.2
- om die gevoel van die spreker uit te druk.
- om te beklemtoon wat die spreker sê (1)

(Enige EEN)

3.3
- 1 ui 5 kinders word in hulle eie huis mishandel.
- 20% kinders word in hulle eie huis mishandel.
- die persentasie kinders wat in hulle eie huis mishandel word.
- Die statistiek van kinders wat in hulle eie huise mishandel word. (1)

(Enige EEN)

3.4
- Dit maak dat mense die advertensie glo.
- Dit gee geloofwaardigheid aan die advertensie (1)

(Enige EEN of soortgelyk)

3.5 A
retoriese vraag.
A retoriese vraag.
(Enige EEN) (1)

3.6 (deur middel van) die internet (aan te meld) (1)

3.7 Sy het seergekry.
Sy is alleen.
Sy vertrou niemand nie.
Sy het niemand om in haar vertroue te neem nie. (1)
(Enige EEN of soortgelyk)

3.8 swart dui op hartseer
dui op droefheid (1)
(Enige EEN of soortgelyk)

3.9 Kies die korrekte antwoord tussen hakies.

"Stop wreedheid teenoor kinders. **PUNT**"

Die vetgedrukte punt dui aan dat die adverteerder ...

- A
- sy standpunt gemaak het.
- A sy standpunt gemaak het.

(Enige EEN) (1)

3.10
- enige persoon wat kinders seermaak (1)
- grootmense wat kinders seermaak.

(Enige EEN)

[10]

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: OPSOMMING

VRAAG 2

Riglyne vir opsommings:

- **Die punte word soos volg toegeken:**
  - 7 punte vir feite
  - 3 punte vir taal
  - TOTAAL: 10 punte

- **Verspreiding van taalpunte indien die kandidaat nie verbatim aangehaal het nie:**
  - 1–3 punte korrek: ken 1 punt toe
  - 4–5 punte korrek: ken 2 punte toe
  - 6–7 punte korrek: ken 3 punte toe

- **Verspreiding van taalpunte indien die kandidaat verbatim aangehaal nie:**
  - 6–7 aanhalings: ken geen punte toe nie
  - 1–5 aanhalings: ken 1 taalpunt toe

LET WEL:

- **Aantal woorde:**
  - Nasieners moet seker maak dat die aantal woorde korrek aangedui is.
  - Moenie die kandidaat penaliseer as die aantal woorde nie korrek aangedui is nie.
  - Indien die woorde die voorgeskrewe aantal oorskry, word ŉ makmum van 5 meer woorde aanvaar en die res van die opsomming geïgnreer.

VRAAG 2: GELUKKIGE VOETE

Aanhaling	Voorgestelde antwoord
1. **Was elke dag jou voete** en **dra elke dag skoon sokkies.** Almal se voete sweet en daarom moet dit baie skoon gehou word.	1. Jy moet jou voete daagliks was. 2. Jy moet elke dag skoon sokkies aantrek.
2. **Hou jou toonnaels kort deur dit gelyk te knip.** Moet dit nie rond knip nie, want jy sal ingroei toonnaels ontwikkel.	3. Jy moet jou toonnaels kort en gelyk knip.
3. **Droog jou tone versigtig af,** veral tussen die tone. ŉ bietjie voetpoeier tussen die tone help om dit droog en vars te hou.	4. Jy moet jou voete versigtig afdroog.
4. **Maak seker dat jou sokkies pas**. Te klein sokkies kan jou netsoos te klein skoene jou voete beskadig.	5. Jou sokkies moet pas.
5. **Om soveel as moontlik kaalvoet te loop is baie goed vir jou voete**. Dit hou jou voete gesond.	6. Loop soveel as moontlik kaalvoet.
6. **Wanneer jy skoene koop, moet jy** die kenner op die gebied van skoene toelaat om te **kyk dat dit behoorlik pas.**	7. Koop skoene wat pas.
	(AL SEWE FEITE)

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN –KONVENSIES

ASSESSERINGSRIGLYNE

Woordstrukture:

- Spelling moet korrek wees om punt te verdien.

Sinstrukture:

- Wanneer verlede tyd getoets word, moet ge- as EEN WOORD met die werkwoord geskryf word.
- Wanneer die infinitief getoets word, moet te in verbinding met die infinitief as TWEE WOORDE geskryf word.
- Verder tel spelling nie.
- Streekstaal kan nie in ag geneem word nie.
- Indien die opdrag sê dat die kandidaat die sin moet oorskryf, moet die hele sin uitgeskryf word.

VRAAG 3

3.1	seuntjie	verkleinwoord	(1)
3.2	Calvin lê op sy bed **omdat** hy wil slaap.	voegwoord	(1)
3.3	in	voorsetsel	(1)
3.4	maanlig	samestelling (korrekte spelling)	(1)
3.5	denneboom	spelling	(1)
3.6	Gee die van die woord tussen hakies.		
	pikdonker	oortreffende trap van vergelyking (korrekte spelling)	(1)
3.7	• meisies • dogters (Enige EEN)	teenoorgestelde geslag	(1)
3.8	spoʹ – ke	korrekte lettergreep wat die KLEM dra	(1)
3.9	Calvin en sy hond is baie (bang).	intensiewe vorm	(1)
3.10	B dooie jan	idiomatiese uitdrukking	(1)

	B dooie jan (Enige EEN)		
			[10]

4.1	Ma vra of julle/hulle/ons roomys wil hê.	indirekte rede	(2)
	Skryf in die		
	Melvin skree dat hy sy speelding wil hê.		
4.2	Melvin skree: "**Ek** √ wil **my** speelding hê**.**√"	direkte rede. voornaamwoorde en woordorde (1 punt) korrekte leesteken [.] (1 punt)	(2)
4.3	Begin só: Dit is **Melvin se speelding.**	stelsin	(1)
4.4	**Wie** baklei?	die stelsin na ŉ vraagsin	(1)
4.5	spierwit	intensiewe vorm (korrekte spelling)	(1)
4.6	tweeling	korrekte vorm	(1)
4.7	televisie	afkorting voluit	(1)
4.8	kleiner	vergrotende trap (korrekte spelling)	(1)
			[10]

VRAAG 5

5.1	• B • hoenders • B hoenders (Enige EEN)	idiomatiese uitdrukking	(1)
5.2	Sy het ŉ baie mooi haan.	teenwoordige tyd.	(1)
5.3	Die tuinwerker het haar een middag uitasem in die kombuis vertel.	Woordorde: tyd, wyse, plek	(1)
5.4	Dit was ŉ misdaadtoneel.	verlede tyd	(1)
5.5	• Die haan is 5 m van die sinkdam gekry. • Die haan is deur tannie Sarie 5 m van die		

	sinkdam gekry. (Enige EEN)		(1)
5.6	Daar was klei in die haan se bek en keel.	voegwoord	(1)
5.7	Sy **het** hom aan sy voet onder die bed **uitgesleep.**	verlede tyd	
5.8	wat	korrekte vraagwoord	(1)
5.9	Hendrik sê dat die hoender **nie** √ **kan swem nie.** √	ontkennende vorm	(2)
5.10	Hendrik sê**: "Ek** het die haan op die grond neergesit**."**	direkte rede voornaamwoorde en woordorde (1 punt) korrekte leesteken [.] (1 punt)	(2)
5.11	Die hoender **staan**.	teenwoordige tyd	(1)
			[14]
5.12	laerskool	korrekte spelling	
5.13	lief	antoniem	(1)
5.14	• B • tuinslang • B tuinslang (Enige EEN)	woordeskat	(1)
5.15	troeteldier	woordeskat	(1)
5.16	horings	woordeskat	(1)
			[6]
	TOTAAL AFDELING B: 40		

AFDELING D: LETTERKUNDE

TOTAAL VIR AFDELING D: [40]
GROOTTOTAAL: [120]